

تعامل و تقارن در سیاست خارجی ایران

ابراهیم متقی^۱ و مهدی فقیه^۲

چکیده

ضرورت های موقعیبت ژئوپلیتیکی ایران ایجاب می کند که از الگوی تعاملی در روابط خارجی خود استفاده کند ، به عبارت دیگر ، قدرت و امنیت در محیط استراتژیک محصول شرایطی است که کشورها بتوانند از توانایی های خود برای ارتقاء امنیت استفاده نمایند. الگوی رفتار استراتژیک ایران برای امنیت سازی را بر اساس جلوه هایی از موازنه گرایی باید مورد توجه قرار داد. برای تحقق این امر ایران از الگوی تعامل منطقه ای و بین المللی بهره گیری می کند. تعامل گرایی را می توان زمینه ایجاد موازنه قدرت در سطح منطقه دانست . از سوی دیگر همکاری سازنده در روابط کشورها می تواند زمینه های مشارکت امنیتی را فراهم آورد از سوی دیگر تعامل گرایی ایران باید ماهیت متقارن امنیتی داشته باشد . در محیط امنیتی خاور میانه نشانه هایی از عدم تقارن در سیاست خارجی و رفتار امنیتی مشاهده می شود بنابراین لازم است تا امنیت گرایی بر مبنای همکاری متقابل و منافع متوازن انجام پذیرد . کشورهایی که در صدد ایجاد عدم توازن در روابط منطقه ای با ایران هستند قادر نخواهند بود به منافع و مطلوبیت های استراتژیک نائل شوند بنابراین ضرورت های تعامل گرایی ایجاد می کند که تعامل بر اساس جلوه هایی از موازنه قدرت انجام پذیرد . هر نیرویی که در صدد بر هم زدن موازنه باشد به عنوان نیروی گریز از مرکز تلقی شود. بنابراین ضرورت های استراتژیک ایجاب می کند الگوی رفتاری ایران بر اساس توازن متوازن سازمان دهی شود .

واژگان مهم: تعامل گرایی در سیاست خارجی، همکاری متقابل، منافع متوازن، تقارن امنیتی، موازنه گرایی منطقه ای